

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jiřího Vyvadila a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **N. V.**, zastoupeného Mgr. Faridem Alizey, advokátem se sídlem v Ostravě – Moravská Ostrava a Přívoz, Masná 8, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2004, č. j. 24 Az 2316/2003 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokáta Mgr. Farida Alizey **se určuje** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2004, č. j. 24 Az 2316/2003 - 29, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 13. 11. 2003, č. j. OAM-5804/VL-07-04-2003, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto,

že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že stěžovatelem tvrzené pronásledování sousedem a bojovníky Osvobozenecké armády Kosova (dále jen „UCK“) je nutno označit za pronásledování soukromými osobami, které nemá znaky pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. Stěžovatel sám uvedl, že se na státní orgány, mezinárodní organizace či jiné instituce se žádostí o pomoc neobrátil. Proto krajský soud, shodně s ministerstvem, neshledal existenci zákonných podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Ani v průběhu správního řízení, ani v žalobě o přezkoumání rozhodnutí ministerstva neuvedl stěžovatel žádný konkrétní důvod, který by mohl vést k aplikaci ustanovení § 14 zákona o azylu, a proto krajský soud nepovažoval jeho námitku týkající se humanitárního azylu za důvodnou. Ze skutečností uvedených stěžovatelem ani z informací shromážděných ve spise nevyplývá, že by v případě stěžovatele byla dána existence překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že námitka stěžovatele týkající se § 91 zákona o azylu nebyla více konkretizována a ministerstvo se této otázce v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně věnovalo, nepovažoval krajský soud ani tuto námitku za důvodnou. Jak vyplynulo z listinných důkazů založených ve správním spise, ministerstvo si opatřilo potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami bylo ministerstvo vedeno při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodovalo. Ministerstvo se tedy zabývalo věcí stěžovatele odpovědně a svědomitě.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Krajskému soudu vytýkal, že se nevypořádal se všemi skutečnostmi, které jsou jednak součástí správního spisu a jednak vyšly najevo v rámci řízení před soudem, tedy nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení azylu, a to tak, že se nevypořádal s jím podanou žalobou. Ministerstvo vůbec při svém rozhodování nebralo v úvahu § 32 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když nezjistilo přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřilo potřebné podklady pro své rozhodnutí, a § 3 odst. 4 správního řádu, neboť jeho rozhodnutí nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Rozhodnutí ministerstva postrádá i formální náležitosti, neboť z něj nevyplývá, čím se při rozhodování řídilo, tzn. které skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí, jakými úvahami bylo vedeno při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů. Z materiálů, které mělo k dispozici nevyplývá, jaká je skutečná situace v Kosovu, do jaké míry je ochrana lidských práv v zemi skutečně zabezpečena a zda jsou přijaté zákony skutečně dodržovány. Ministerstvo si tak neopatřilo podrobnější podklady pro své rozhodnutí. Ministerstvo i krajský soud se omezily pouze na přezkoumávání důvodů vylučujících udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, kdy podle ministerstva a soudu důvody uvedené stěžovatelem v žádosti o udělení azylu nesplňují podmínky stanovené citovaným ustanovením a že nejsou dány pro udělení azylu ani podle § 13 a § 14 zákona o azylu. S ohledem na výše uvedené se ministerstvo i soud v této části omezily pouze na obecná a ničím nepodložená konstatování. Ministerstvo vytklo stěžovateli, že nepožádal o pomoc státní orgány v Kosovu, ale žádné zákonné ustanovení nestanoví, že žadatel o azyl, cítí-li se perzekuován, musí nejprve požádat o pomoc státní orgány ve své zemi a teprve potom má možnost žádat o poskytnutí azylu v jiné zemi. Dále krajskému soudu vytýkal, že se řádným způsobem nevypořádal s důvody, které uváděl ve vztahu k § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, když nezkoumal, zda je jeho vlast státem, který splňuje podmínky bezpečné země původu, neboť konkrétně ve vztahu k jeho osobě

státní moc není schopna zajistit dodržování lidských práv. Krajský soud se také vůbec nevypořádal s definicí pronásledování tak, jak je upravena v § 2 odst. 6 zákona o azylu a ani ve svém rozhodnutí neuvedl, proč tak neučinil, čímž své rozhodnutí učinil nepřezkoumatelným. Pokud jde o skutkové důvody, na jejichž základě tvrdil výše uvedené porušení zákona, odkázal stěžovatel na svou žádost o udělení azylu, na protokol o pohovoru, který byl s ním proveden, a na ostatní spisový materiál, který se vztahuje k jeho žádosti o udělení azylu. Proto se domáhal zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. Důvody, které stěžovatel uvedl v žádosti o azyl, stejně jako námitky obsažené v kasační stížnosti, nelze považovat za relevantní skutečnosti pro udělení azylu na území České republiky. Stěžovatel měl v zemi původu potíže se soukromými osobami, přičemž tyto neřešil pomocí kompetentních orgánů země původu či mezinárodních organizací zde působících. Ministerstvo se tedy domnívá, že stěžovatel nebyl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu, když jím tvrzené pronásledování nenaplňuje znaky skutkové podstaty pronásledování podle § 2 odst. 6 zákona o azylu. Skutečnost, že se stěžovatel v zemi původu neobrátil s prosbou o ochranu na státní orgány, nečiní z jeho potíží se soukromými osobami pronásledování ve smyslu § 2 odst.6 zákona o azylu, neboť státní orgány v tom případě nemohly takové jednání soukromých osob podporovat či trpět, jak to vyžaduje § 2 odst. 6 zákona o azylu. Dále se domnívá, že zjistilo přesně a úplně skutečný stav věci a pro rozhodnutí si pořídilo potřebné podklady a důkazy, když vycházelo především z výpovědí učiněných stěžovatelem. Z výše uvedených důvodů navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Námitku stěžovatele, že se krajský soud nedostatečně vypořádal se všemi skutečnostmi, které jsou jednak součástí správního spisu a jednak vyšly najevo v rámci řízení před soudem, a že se nevypořádal s jeho žalobou, když ministerstvo postupovalo v rozporu s ustanovením § 3 odst. 4 a § 32 odst. 2 správního řádu, považuje Nejvyšší správní soud za nedůvodnou. Stěžovatel v žalobě namítal, že se ministerstvo nezabývalo jeho žádostí o udělení azylu odpovědně a svědomitě, že nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, že napadené rozhodnutí není v souladu se zákony a že odůvodnění napadeného rozhodnutí ho nepřesvědčilo o jeho správnosti a správnosti postupu ministerstva, když se v něm nevypořádalo se všemi provedenými důkazy, čímž porušilo § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu, ale toto své obecné tvrzení nijak nekonkretizoval. Stěžovatel tak pouze obecně namítal nezákonnost správního rozhodnutí, aniž by ke svým tvrzením o porušení citovaných ustanovení uvedl konkrétní argumentaci. Protože krajský soud je v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. vázán žalobními body, přezkoumal napadené správní rozhodnutí způsobem odpovídajícím obsahu žaloby. V této souvislosti považuje za nutné zdůraznit, že s ohledem na uvedenou dispoziční zásadu obsah a kvalita žaloby předurčuje

obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Je-li tedy žaloba obecně zdůvodněna předurčuje se tím i způsob odůvodnění rozsudku. Krajský soud tedy zcela správně přezkoumal napadené správní rozhodnutí pouze z hlediska, zda se ministerstvo zabývalo žádostí stěžovatele odpovědně a svědomitě, zda je napadené správní rozhodnutí v souladu se zákonem a zda mělo ministerstvo dostatek podkladů pro zjištění skutečného stavu věci, aniž by se musel těmito podklady věcně zabývat.

Námitka stěžovatele, že rozhodnutí ministerstva postrádá formální náležitosti, neboť z něj není patrné, čím se při rozhodování řídilo, když v něm sice konstatuje některé materiály, tedy zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA a ČTK, ale z těchto informací nevyplývá, jaká je skutečná situace v zemi, do jaké míry je ochrana lidských práv skutečně zabezpečena a zda jsou přijaté zákony ve skutečnosti dodržovány, je nepřípustná. Porovnáním obsahu žaloby a kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zjistil, že tuto námitku stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod anebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že podmínky pro udělení azylu splňuje cizinec, je-li ve vztahu k jeho osobě zjištěno, že je pronásledován, respektive má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uplatňování určitých politických práv a svobod či politických názorů nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité skupině obyvatel (rasové, náboženské, národnostní, sociální). Za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Pronásledováním však není ani případný masový výskyt negativních jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že nejde o součást státní politiky. Jestliže orgány státní moci negativní jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a taková opatření nemají trvalý či stoprocentní efekt.

Stěžovatel v žádosti o udělení azylu uvedl, že je albánské národnosti a islámského náboženského vyznání, Kosovo opustil na podzim roku 2003, neboť jeho otec měl problémy s jedním člověkem z jejich města, který mu vyhrožoval, že zabije jeho děti, tj. stěžovatele a jeho bratry. Dále jej v době války povolali z UCK, aby k nim šel bojovat, ale on se k nim nepřidal, a nyní mu proto začali vyhrožovat nějací lidé z bývalé UCK, že ho zabijí za to, že s nimi nebojoval. Na dotaz ministerstva stěžovatel poté upřesnil, že tito lidé takto vyhrožují všem, kteří v době války v UCK nebojovali. Jiné problémy ve vlasti neměl. Na příslušné orgány v zemi původu se s žádostí o pomoc neobrátil a raději odcestoval. Na území České republiky vstoupil v listopadu 2003, tato země je pro něj cílovým státem, má zde strýce, který by mu měl pomoci. V případě svého návratu do vlasti se obává o svůj život, a to z důvodů výše uvedených. Z těchto stěžovatelem uvedených skutečností tedy jednoznačně vyplynulo, že měl problémy pouze se soukromými osobami, přičemž problémy s bývalými členy UCK neměl pouze on, ale i další lidé, kteří odmítli za války bojovat

v řadách této organizace. Tím, že se stěžovatel neobrátil se žádostí o pomoc na kompetentní orgány v zemi svého původu, nemohly se tyto jeho situací věcně zabývat, a nelze proto dovodit, že by tato jednání byla prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je stěžovatel státním občanem, nebo že tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Stěžovatelem tvrzené problémy se soukromými osobami v zemi původu nemohly být proto bez dalšího hodnoceny jako pronásledování z důvodů stanovených v ustanovení § 12 zákona o azylu, což také v souladu se zákonem dovodilo jak ministerstvo, tak i krajský soud. Subjektivní právo na azyl je právem na nezbytnou ochranu v případě pronásledování nebo odůvodněného strachu před pronásledováním, ale nikoliv právem vybrat si zemi, v níž chce cizinec žít a pracovat a kde si chce legalizovat tímto způsobem pobyt. Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Námitku stěžovatele, že se krajský soud řádným způsobem nevypořádal s důvody, které uváděl ve vztahu k § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu a že se nevypořádal s definicí pronásledování tak, jak je upravena v § 2 odst. 6 citovaného zákona, považuje Nejvyšší správní soud rovněž za nedůvodnou. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu je zřejmé, že se soud zabýval všemi námitkami stěžovatele uplatněnými v žalobě, přičemž byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody uvedenými v žalobě a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování ministerstva.

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanoven zástupcem advokát a podle § 35 odst. 7 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby 1000 Kč a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 75 Kč, celkem tedy 1075 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. června 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu